igne, et sic de caeteris.

Subquaestio 4a

Solvuntur aliquae quaestio-
es circa qualitates e-
lementorum.

Quaestio Prima.

An qualitates symbolicae e-
lementorum sint e-
jusdem speciei.

Qualitates simbo-
bolicae dicun-
tur illae in quibus elementa conveniunt, ut
ut, calor aeris, et ignis, siccitas ignis, et
terrae, humiditas aeris, et aquae, frigidi-
tas aquae, et terrae. Quaestio supponimus
adesse in aliquibus. Sed contra. Prob. quia calor ig-
nis producit calorem in aqua, et calor a-
eris intenditur ad calorem ignis, at unus
calor non producit in passo calorem diversae
speciei, et intenso

existentia de facto fit per eius omogeneum: ergo ille calor respectu aeris est iusto specie a calore ignis.

62. Est item calor aeris, et siccitas eius propter ordinem ad ignem, et quod ignis terram, et aerem in se converti faciat, et augeat in illas qualitates: ergo in se convertit dico, ergo conveniunt in siccitate et calore eius ponentibus ad ipsum ignem. Ut notat C. L., si illae qualitates essent diversae speciei non darentur 4 qualitates tantum. Sed quamvis calor aeris usque non nimium differret a calore ignis, et a frigore.

63. Nam tres qualitates habent diversam subiectionem in materia, sed omnes subiectantur in eadem materia, ut resolvimus in Physica, et licet habeant diversam substantiam, igitur Ar., at tamen colligare tenet in illas qualitates diversas in se; quae sicut in substantia, sic occipere diversas formas, ita et eadem forma in specie proprium subiectavi in diversis substantiis. Dummodo tres formae non sint mixtae, et qualitates ordinatae ad substantiam: propterea vero qualitates sunt diversae speciei quae sunt subiectantur in formis diversae speciei iuxta nostra principia quibus formae qualitates postulantur,

Tanquam vitari aut 1o.

Ad 4. Quia calor ignis exigit siccitatem summam, et calor aeris summam humiditatem, unaquaeque alias exigit aliam. Sed calor, et siccitas ignis, calor, et humiditas aeris exigunt ratione suis spatialibus ignis et aeris. Item siccitas ignis quantum est ex se non requirit frigiditatem, sicut exigit frigiditas terrae siccitatem ipsius terrae, adeo ut siccitas in igne bene stet cum summum calorem in summo, sine opositum frigus verum ipsius caloris amoventis frigus in bene stet cum frigiditatem; in mixtis siccitas reducta ab igne in pugnato frigiditate, etc.

Notandum extinguere ignem non frigiditas, quam non habet aer, ideo ignem non extinguit, sive a liquido humiditas extinguitur ignem, et cum humiditas habet nimia crassities, ignem suffocat, quam crassitiem non habet humiditas aeris, ideo ignem non extinguit.

Quaestio 2a

Utrum

An seminum qualitates sint habeant sint diversae speciei in se, et ab elementis.

69 Affirmative J. P. Ar.

Ob. I. no 453. Ostenditur, quod non sint multiplicanda entia absque necessitate, atqui nulla datur necessitas admittendi has qualitates distinctas qualitates in se distinctas: ergo dicendum omnes calores, et siccitates esse ejusdem speciei. Declaratur, quia calor naturalis viventis conservatur, et intenditur a calore solis, ligni.

66. Imo calor elementaris non minus disponit ad generationem viventis, quam calor animalis, ut patet in generatione animalium imperfectorum, quae generantur ex materia putrida a sole disposita, et in pullis gallinaceis, qui ex ovis educuntur sine aliquo calore matris incubantis, sed solo calore fornacis, ut testantur P. C. C., Ipsi, Arr., et alii: ergo utrique calores sunt ejusdem speciei. Inde con

de facto sit frigus omogenium, et recrea-
tur calore qui ducitur, ad conservatur sic
et sol. currit ad conservend. hoc univers.
sed cōe ad perficiend., solet tñ conse-
rvant conservend. dein certum sit nondum
dicere duplici caloē dicto, ut conserve-
tur, et ut augmentetur.

67 Adde 2°. Calo-
rem dari dici
vitalem, qui ē ī prio vitæ conjuncto,
et maius ad conservandam vitam
non qd illius qd duo sit via dei ī aud 2°
qd vero sit naler qui venire ab extri-
co, et ita qui vivit ī eo conservante,
et potentia ī conditura ab eo
igne, et medicamentis, et sibi
calidis, et sic aliquo qui veniat
ab extrico, ī trico, dico, hoc non su-
fficit ad vitam ī aud 2°. qualitadet
bere ab intrico, ut ab extricona-
turam non possit qui venire, ut dicitur
ad Librocorem.

68. Quidi Medici dy-
cunt calorem
naturalem calore febrili, ē qui fe-
bribus ī conditionalem sed extensum
alijs, cujus temperamentu alijs sol-
vit, qui tem ī tensoem, vocantque

thes calores divisi, solum ob divisa
prima, quod naturaliter proveniat ab ipso
alia corrigitur; febrilis vero, sive
illa immoderata intentio provenit ab
aliquo principio extrinseco, non corrigitur a ca-
li., hinc est, quod calor febrilis proprie ac-
cedit extra suum naturalem: nam plurimi
ad inducendum intendunt omnem humidum
radicale consumunt, et ipsum animal et co-
centum et praeterea extinguunt, sive
destruunt probabili.

69 Addebat 2.º quod licet
calor naturalis non di-
fferat specie ab elementari, non ideo
sequitur daemonem posse producere animal,
et mortuum suscitare; nam ad generandum
animal non sufficit calore sua spe-
ci., sed requiritur potentia, ac producendo generati-
va, quam daemon non habet, immo nullum
calorem videtur daemon posse produce-
re; sed solum productum ab aliquo a-
gente naturali inducere in subjectum, illud
ad agens reciprocando, et sic non de-
bet posse aliquam rationem dispone-
re, licet a Deo operante justam ex-
igentiam sit dispositi educatur per ali-
quod vivens, sic sol disponit materiam
pluviis ad producendum nives, grandinem,

ex Deus producit et Adornae.

7. Addere 3o. vi-
vens nutriri a-
limento, quod a liquido non fuit vi-
vens, utpote in arboribus, quae nutriun-
tur, sive a succo terrae, id vysitri-
picibus, quod si plurimum utimur cibo
seu alimento, quod a liquido fuit vi-
vens, id non ponit ex eo, quod calores
viventium sint ejusdem speciei, sed quia ca-
lor magis aptus est ad quoquendum illo
alimentando; sicut elementum
in igne elementari decoctum ju-
vat, et calorem nativum excitat,
et quod species frigoris non tam faci-
le vegetentur.

71. Nec alia generan-
tur solum ex semi-
ne, in quo dicunt recidere nativum ca-
lorem, utpote in aliis, quae generan-
tur ex putrescente materia disposita, sub so-
lem, calorem, et in aliis generi-
bus sic dictis: in quibus intervenit semen adeo si tam generem;
quod haec sine semine potest dari; sed
ob perfectionem aliis, et ob organizationem
partium, quod in pluribus solum mediante
semine potest fieri, quod vero ponitur an-

candela in magno Sole solis, et ra-
dijs extinguitur, hoc non provenit ab a[n]ti-
qua contrarietate in calorem solis ex-
tinguitur, et ita aer attenuatur, et lo-
commovetur, ut sufficiat ad extinguen-
dam candelam, sicut et extingui-
tur a vento: et hoc patet, quia etiam lucer-
na extinguitur, si iuxta fornacem
ponatur ob aerem motum, et praeca-
lorem nimium non est dissimilis a calore ex-
terius ignis. Possit iudicari a Sole pro-
duci aliquam qualitatem igni, et
ei calori repugnantem, et ab hac
qualitate provenire candelam a Sole
in magno Sole dissolvi, et extingui.

Quaestio 3.a
An qualitates quae sunt in elementis in excellen-
ti sint admixtae con-
trariis.

62 Quaeritur quia et humiditas ae-
ris ut 6 habeat duos gradus caloris.

Hoc ergo modo rao est, q de elemento
ali suo situ conali, illius [illegible] calidi
sunt suppositi, a terre elementum ac mix-
tum. Ut patet ex mixtione calidum cal-
lidum.

73 Q°, q illius [illegible] non
sunt nativi i elemen-
tis ad agendum, q non bendo illis [illegible]
caloris cale fieret, n ad resistentum,
q duo [illegible] caloris n resistunt [illegible] ma
humiditate: ergo illius [illegible] sunt [illegible]
tui, nec [illegible] ab intrinseca
na elementis. illud corius simplex
[illegible] dobus [illegible], unde in fumo
[illegible] in excelenti. Per hoc tum
ergo [illegible] elementum [illegible] duo [illegible]
ab extrinseco, et violenti adductos, sic
adeo aqua convertitur in aerem [illegible] inducta
humiditate in fumo, et calore, at
tunc manere in dobus [illegible] frigori,
donec [illegible] aeris in suo situ conati [illegible]
[illegible] se esse [illegible]

74 R. [illegible] de ge-
[illegible] 9°. [illegible]
[illegible] sensentari, [illegible]
[illegible] elento

[illegible] 9e [illegible] caloris [illegible]

Ignis frigori, ocij q calori strai
bere i sto, aut in mixtione, aut se
pari a ignis. Quae sic reperiuntur mix-
ti, verum haec dotra datur in mixta
ex elementis, q mixta tribuuntur axig-
am gravium calorum igni, verum,
in ita vero elementa, quae sunt corpora sim-
plicia, et solum frigori, caloriq
mo applicato.

7 § 5 Contra nostra sententia
sequitur, quod calor, cum ce
ignorum elementorum in excellenti gradu positi-
tendit usque ad summum ignem, q adq-
quam in ... non sufficit cavere a-
trao. Sed ulterius requiritur caput calor ha-
bere activitatis agentis. Sed hoc non
est ... ad illam summum in toe
... elementi frigidi solum
illam calorem in excellenti a ... cer-
vo ...

Sectio 3a

De Levitate, et Gravitate elementorum.

2ª 1624.

Theoria De gravitas et levitas dispartita a theoriis gravis et levis.

1 Gravis, ut multi placet, [illegible] in 446 c. primum intrinsecum motus deorsum. Levis vero primum intrinsecum motus sursum, unde q. dicitur primum intrinsecum, q. rei gravi, et levi cohaerent, sicut tria accidentia intrinseca, et differunt cum ab ipsis qd, q. hic cum e ab aliquo extrinseco producens, q. motum pari inclinatione rei motae, differunt 2º a q. loco motiva vicendum, q. hic ut e primum de natura ad motum sursum, et deorsum. Sed e. differens, ut sursum, et deorsum, ad aliquam motum, q. vocat [illegible] localis.

2 Theoria gravitatem, et levitatem accentia ad sua dispositiones prioris, [illegible] 8. Ostenditur;

LIVRARIA DA UNIVERSIDADE

qui in iis gravis dispositiva materia, nam
eadem materia sortitur formam gravitatis, et
specialem gravitatem: deinde dispositiva
a forma, id quod in proposito bono generaliter sit
spiritualis non gravitatis: aliis in proposito bo-
no datur gravis dispositio ad formam, id dicen-
dum est, de aliis propositis: ergo. Eodem modo
arguitur levitate.

3 Secundo: quod eadem
forma specifica sit, possit
modo esse gravis, modo minus gravis, si-
ve levis, nam ex hoc ipso fit, quod corpus
homogeneum gravitatem, et sic recipe-
re levitatem, aut minus gravitatem: at-
que species non accipit magis, et minus:
ergo. Probatur, quod calores, et vapores, qui
elevantur a terra, ad terram re-
tinent eandem formam specialem, utri-
usque in media regione de meteoris: ergo gravis,
et levis res in illis corporibus non
coincidunt cum formis specialibus, quia
sunt eadem. Confirmatur haec doctrina ex mi-
sterio eucharistiae, ubi ablata omni specie
manet gravis, et levis, sicut ma-
nent odor, sapor, etc. ergo sicut ipsi
sunt accidentia distincta a specie, ita
etiam gravitas, et levitas.

4 Pro sic ctraā pu-
gnat. P. Arr. Re-
spondet q̄ 1° ad nos promouendum, q̄
corporibus n̄ dari maiorem, et mino-
rem grauitatem, neq nos experiri tn̄c
grauitatem, et leuitatem, q̄ spacium
nō sit sensibile, nec sufficiat maius,
et minus; sed illud corpus dici gra-
ue, qd maiorem ḡ docit̄ i plus spacium, il-
lud v° minus graue; qd deorsum mi-
norem ḡ ducit̄ i plus spacium. 2° q̄ sic pasche ex-
sentiā P. Arr., quamuis n̄ cogno-
scit̄ in ipso grauitatem, tam in sanā
aut stupid. esse. Erroi quoque ipsius
sentiā solum adducet experientiā, q̄a
velocem i plus spacium p(er) aū experientiā bi
grauitate coincidere d ip̄o spacio dum hic
est sit ab extreno motore, q motor
nullam grauitatem sit i primere mo-
bili, i plus sp̄o, tam grauitatem pro-
ijcit mouere n̄ habere, vt pt. i angu-
lo mouente aliqd corpus.
5. Respondit ad
corpus d̄
homo cū experienciā maius grauitate,
sed q accipit multa corpuscula homi-
dere quorum vi maius grauitat, dum uo
ex eis cadere admittit sp̄ia corpuscula

et ideo minus gravitat. Cap. 9. c. q
humectari, et exsiccari videntur, aliquando
rarescere, et condensare, dum humectatio, et
exsiccatio possint fieri sine rarefacti-
one, et condensatione; ideo solum, quod
unum corius inducat humiditatem.
et si saltem, alio, quae sunt quid visu
rarefactione, et condensatione, ut exacte-
nus dictus constat, et per experientiam, quam
adducit Spinola, nam si ponatur
in ampulla vitrea
undique clausa, si haec sit in loco hu-
mido humectabitur et
magis gravitabit, et si iterum po-
natur in loco sicco exsiccabitur
et minus gravitabit, sine
aliqua introductione corpusculorum, sed
per solam variationem primarum qua-
litatum: ideo etc. et si hoc negas [illegible]
[illegible] dirimit experientia.
6. Sed iterum
afferunt ad ex-
plicandum de corpore humido non premi
eodem aere soluto; nam tamen in pulte est,
quando gravitet, quam [illegible]
gravitatem, [illegible] gravius
in hoc. Sed ne [illegible] dico
cum gravitatem in dis aequivalenti [illegible]

pravum gravatum., et tñ ad existe-
hoc denato temperamentum, ima-
xistit et hanc gravatem; nā non ex eo, qd
gravitas coincidat cum hoc temperamen-
to. in sensu bene coincidere potest, qt
pot. in mille aliis temporibus, in aliis li-
bus accentibus veg., qui coinciderunt
cum hoc temperamento, et non cum aliis; inve-
nimus gravitatem variatam, in varia-
tione spiam., id solum in isto tempera-
mento. imo invenimus gravitatem
solo illo temperamento, sine ulla so-
bria, ut patet in cuchica; qd sicut se pa-
ta non famescit, nec sitit, sed soli
in core; hoc ideo est, qd fames, et sitis
nunquam fraleret aliunq sitia. fames
enim in spiritu spirito est, e dolor causa-
bus a corde ventriculi, qui dolor sed
per veniat a calore natli, et propter no-
triva in core aam troesvet.

7 . Respo.

In vaporibus, et fatibus manere ea-
dem gravitatem in aulo, non producere
tn gravitatem sive in plus, sive [illegible], q
e in tubis circumstiis impedita; sed
qn e; qt, in illa spia e fecerit gravis. qd
sit non gravitet in aliud corpus, sem in spe-

impediet, e levari sursum, et modo le-
sod stat: qd fra Sbiady re loom
ëet na sua gravit, ut sursum e le-
varetr, sicut mo e levatur, qs illias le-
raentum, a ligalet varaly. ..

8. Art. 9.

In
venerabili evchrichao sacramento
in manere [illegible], gravalend, so
estum gravaty, nempe movm de-
orsum cautum miraculose a Deo,
sola, qs reducit hoc facere Bapti-
simum mysterium ad meras sen-
suum deceptiones, qs ibi aparet
gravitas, et hy nec, qs ibi aparet
humiditas, nec tn hy, et sic de a-
liis qualitatibus, etc. de iis qd dicit D.
Thomas, et cos sentit eclesia

Proterea ret elici poratt ale ca lore,
et sopore, nempe devm occurrere
ad hujusmoi sensocs, ut vö ibi ec
cu colores, aut sapores, qd non
admitung. & sit a dicere. ..

9. Neg
funtu
Arr a liqid reselt. Pai i quit non
dy quantur a ead. esó neq gravitas,

et levitas, quod sint potentiae locales lo-
comotivae dispensativae tum substantiali ne-
cessario communicatae, quae ad dispensandum potentias ab
ad nullum genus determinatum, nec separat
potentias. [illegible] esse distas ab [illegible], ut separat
liberatem, et gravitatem esse sine for-
ma substantiali, in Eucharistia, et ob suam
[illegible] potentia.

2.o Respondeatur, dico, quod
non sit in se potentia ve-
siva, audiva, etc., in ideo sensibilis,
quod se species videat, audiat etc.: [illegible]
habet sensus calorem gravatem sepa-
ratam a materia in gravitate. [illegible]
[illegible] eodem communi, [illegible] dignitatem
[illegible], quod visio, auditio, et sint potentiae
in alias requirentes organa certa
materiae, at haec non licet ad separata
a materia: gravitas vero solum virtus
movens, cum per se sit deorsum, quod
potest moveri, et accipere a [illegible]
movendi si sit natura sua gravis, non quod
in se separata [illegible] [illegible]
necessaria [illegible] suum [illegible].

Sectio 2.a
De gravitas et levitas